

Les parades de llibres, aquest Sant Jordi, estan curulles de llibres de tota mena. Les editorials catalanes presenten les seues novetats: un gran ventall de títols de poesia, assaig, narrativa per a adults i per a joves, llibres de fotografia i d'humor. Molt pocs, en canvi, seran de ciència o tecnologia, una temàtica que ocupa els últims llocs en els volums complets de producció de les editorials de casa nostra i percentatges molt minsos, sobretot si els comparem amb els que presenten llengües veïnes o equiparables pel nombre de lectors potencials. Sobta aquest dèficit perquè l'editorial és, de segur, la indústria cultural més potent del país, molt per sobre de la de l'audiovisual o la discogràfica, i la que presenta els resultats globals que més s'acosten, ni que siga a poc a poc, als de llengües veïnes i amb un mercat més ampli, com ara el portuguès.

La incultura científica

“La incultura científica té conseqüències nefastes sobre la convivència social, el progrés humà i el mateix coneixement científic, ja que, sovint, justifica les desigualtats i entrebanca recerques fonamentals per al benestar dels éssers humans. I la incultura científica és causa i conseqüència del fet que no s'editen més obres de divulgació científica”

Entre les raons d'aquest dèficit, els editors i els científics assenyalen que el mercat és molt limitat, que l'edició d'aquests llibres és més costosa i que no hi ha prou ajudes de l'administració. Però, per sobre d'aquestes raons, que afecten també altres temàtiques i, fins i tot, la producció editorial en general, hi ha el problema de l'escassa cultura científica del nostre país. No fa gaires setmanes (vegeu EL TEMPS, núm. 930) el director de l'Institut de Bioenginyeria de la Universitat Miguel Hernández d'Elx, Bernat Sòria, es queixava en aquesta revista del fet que l'analfabetisme científic és, en part, culpable que no es puga treballar a l'estat espanyol amb cèl·lules mare i, per tant, corresponsable que s'endarrerescen investigacions cabdals que poden curar malalties molt esteses, com ara la diabetis: “Si algú no sap qui és Shakespeare, li diuen que és un incult. Però si algú no sap què és un mitocondri o una derivada, no passa res. O fins i tot hi ha gent que en presumeix!”

És la mateixa incultura que denuncia l'autor de *Races, racisme i diversitat*, l'obra guanyadora de l'últim Premi Europeu de Divulgació Científica Estudi General: per a Carles Lalueza, les teories científiques que divideixen la humanitat en races han calat força en la societat, i els racistes les han utilitzat a la seua conveniència tant com han volgut.

Queda clar, doncs, que la incultura científica té conseqüències nefastes sobre la convivència social, el progrés humà i el mateix coneixement científic, ja que, sovint, justifica les desigualtats i entrebanca recerques fonamentals per al benestar dels éssers humans. I, com un peix que es mossega la cua, la incultura científica és, alhora, causa i conseqüència del fet que no s'editen, sobretot, més obres de divulgació científica. En aquests casos és quan l'administració ha d'actuar —les subvencions no són l'única manera— per trencar el cercle viciós i inclinar la balança cap al costat de la cultura i el progrés.

Coordinaçió: Àlex Millan

Assessors editorials: Josep Enric Llebot, Juli Peretó, Jaume Sureda

Col·laboradors: Gemma Aguilera, Joan Martí Castell i Antoni Lluís Moll.